

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з наукової роботи
Національного університету
охорони здоров'я України
імені П. Л. Шупика, професор

Наталія САВИЧУК

25 04 2024 року

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Зенкіної Лариси Миколаївни на тему «Оптимізація анестезіологічного забезпечення при ендопротезуванні кульшового і колінного суглобів у пацієнтів з цукровим діабетом», виконаної в Національному університеті охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика і поданої на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 222 «Медицина» (наукова спеціальність 14.01.30. «Анестезіологія та інтенсивна терапія»)

Витяг з протоколу від 25.04.2024 р. №

м. Київ

фахового семінару профільних кафедр:

кафедри анестезіології та інтенсивної терапії, кафедри ортопедії і травматології, кафедри сімейної медицини та амбулаторно-поліклінічної допомоги Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика, проведеного відповідно до наказу від 22.04.2024 №1787

Голова – Лоскутов О.А., д.мед.н., професор, завідувач кафедри анестезіології та інтенсивної терапії НУОЗ України імені П. Л. Шупика.

Секретар – Марков Ю.І., к. мед. н., доцент кафедри анестезіології та інтенсивної терапії НУОЗ України імені П. Л. Шупика.

Присутні: Лоскутов О.А., д.мед.н., професор, завідувач кафедри анестезіології та інтенсивної терапії НУОЗ України імені П. Л. Шупика; Анкін Микола Львович, д.мед.н., професор завідувач кафедри травматології і ортопедії; Недашківський С.М., к.м.н., доцент кафедри анестезіології та інтенсивної

терапії; Марков Ю.І., к. мед. н., доцент кафедри анестезіології та інтенсивної терапії НУОЗ України імені П. Л. Шупика; Галушко О.А., д.мед.н., професор; Процюк О.В., д.м.н., професор, декан медичного факультету; Сergyоgина Н.О. к.ю.н., доцент, завідувач відділу аспірантури, докторантури та методичної роботи з вищої освіти; Коваленко О.С. д.мед.н., професор завідувач кафедри сімейної медицини та амбулаторно – поліклінічної допомоги; Жежер А.О. к.мед.н., доцент кафедри анестезіології та інтенсивної терапії; Біляєв А.В. д.мед.н., професор завідувач кафедри дитячої анестезіології та інтенсивної терапії.

Всього:

докторів наук – 5;

кандидатів наук (докторів філософії) – 3;

без наукового ступеня – 0.

У тому числі зі спеціальності дисертації, яку обговорювали:

докторів наук – 3;

кандидатів наук (докторів філософії) – 3;

без наукового ступеня – 0.

Порядок денний:

Обговорення дисертації здобувача наукового ступеня доктора філософії, Зенкіної Лариси Миколаївни на тему «Оптимізація анестезіологічного забезпечення при ендопротезуванні кульшового і колінного суглобів у пацієнтів з цукровим діабетом», виконаної в Національному університеті охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика і поданої на здобуття наукового ступеня кандидата медичних наук за спеціальністю 222 «Медицина» (наукова спеціальність 14.01.30. «Анестезіологія та інтенсивна терапія»)

Науковий керівник – д. мед. н., професор О. А. Галушко.

Рецензенти:

- Лоскутов О.А., д.мед.н., професор, завідувач кафедри анестезіології та інтенсивної терапії НУОЗ України імені П. Л. Шупика;

- Анкін М. Л., д.мед.н., професор завідувач кафедри травматології і ортопедії

- Недашківський С.М., к.м.н., доцент кафедри анестезіології та інтенсивної терапії.

СЛУХАЛИ:

Доповідь здобувача наукового ступеня доктора філософії, Зенкіної Л.М. на тему: «Оптимізація анестезіологічного забезпечення при ендопротезуванні

кульшового і колінного суглобів у пацієнтів з цукровим діабетом» з викладенням основних положень дисертації.

1. Актуальність теми дисертації

За даними ВООЗ, кількість хворих на цукровий діабет (ЦД) у 2021 році становила 537 млн осіб. Поширеність ЦД в Україні збільшилася за останні 10 років наполовину й становила у 2017 році 1,2 мільйони хворих. За даними ВООЗ у 2021 році в Україні налічувалося вже 2 млн 325 тисяч хворих на ЦД, а поширеність цукрового діабету у дорослих у віці від 20 до 79 років становить – 7,1% [9]. Цукровий діабет є основною причиною сліпоти, ниркової недостатності, інфаркту, інсульту й ампутації нижніх кінцівок, обумовлює ранню інвалідизацію та летальність внаслідок пізніх ускладнень.

ЦД є поширеним захворюванням, яке негативно впливає на більшість ортопедичних операцій, і його поширеність поступово зростає в останні роки. Пацієнти з ЦД частіше страждають від супутніх захворювань і мають вищий ризик ускладнень при тотальному ендопротезуванні нижніх кінцівок порівняно з пацієнтами без ЦД [10].

ЦД є одним з факторів ризику розвитку перипротезної інфекції у пацієнтів при первинному тотальному ендопротезуванні кульшового суглоба. Встановлено, що передопераційна гіпоальбумінемія (альбумін <35 г/л), ожиріння (ІМТ ≥ 40 кг/м²), вживання тютюну та цукровий діабет підвищують ризик післяопераційної інфекції, повторної госпіталізації, будь-яких ускладнень та смертності після тотального ендопротезування кульшового суглоба [8]. У пацієнтів із ЦД після ендопротезування суглобів часто зустрічається венозна тромбоемболія. Так, за даними Deng W. та співав. (2021), пацієнти, які перенесли тотальну артропластику колінного суглоба та з високим рівнем передопераційного D-димеру, мають значний ризик розвитку післяопераційної венозної тромбоемболії.

2. Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Дисертація виконана відповідно до науково-дослідної роботи кафедри сімейної медицини та амбулаторно-поліклінічної допомоги НУОЗ України імені П.Л.Шупика за темою «Розробка і обґрунтування програм профілактики та лікування пацієнтів із коморбідною патологією органів та систем» (№ державної реєстрації 0122U002416).

2. Особистий внесок здобувача в отриманні наукових результатів

Автором особисто проведений патентно-інформативний пошук, аналіз та узагальнення літературних даних для визначення основних напрямків роботи. Мета, завдання дослідження та методичні підходи до їх вирішення розроблялися спільно з науковим керівником, доктором медичних наук професором О. А. Галушко. Дисертантка особисто проводила передопераційну підготовку пацієнтів, приймала участь у забезпеченні анестезії та післяопераційного ведення всіх пацієнтів, які були включені у дослідження. Самостійно проведена статистична обробка отриманих результатів проведених досліджень, здійснено їх інтерпретацію, сформульовано основні положення, підготовлено наукові матеріали до публікації. Висновки і рекомендації щодо подальшого впровадження результатів дослідження сформульовано разом із науковим керівником. Автор не використовувала у своїй роботі ідеї та розробки співавторів публікацій.

2. Ступінь достовірності результатів проведених досліджень, висновків та рекомендацій, що викладені у дисертації. Дослідження проводилось з дотриманням основних біоетичних положень Конвенції Ради Європи про права людини та біомедицину, Гельсінської декларації Всесвітньої медичної асоціації про етичні принципи проведення наукових медичних досліджень за участі людини, Настанови з клінічних досліджень та наказів МОЗ України. Наукові положення, висновки та рекомендації, які викладені в роботі, отримані на достатньому фактичному матеріалі. Достовірність даних підтверджена, окрім достатнього обсягу спостережень, використанням надійних статистичних методів обробки та аналізу даних.

3. Наукова новизна одержаних результатів дослідження.

Вперше проведено порівняльну характеристику перебігу періопераційного періоду у хворих на ЦД при операціях ендопротезування кульшового суглоба та ендопротезування колінного суглоба та обґрунтовано необхідність зміни тактики анестезіологічного забезпечення.

Вперше досліджено характерні особливості динаміки гемодинамічних показників в періопераційному періоді у хворих на ЦД, яким проводили ЕККС при застосуванні різних методів анестезії.

Доповнені наукові дані про зміни вуглеводного профілю у хворих на ЦД при операціях тотального ендопротезування в умовах застосування загальної та

регіональної анестезії.

Розширені наукові дані щодо впливу нейроаксіальних методів анестезії на вираженість больового синдрому та прояви діабетичної нейропатії у хворих на ЦД в періопераційному періоді після операцій ендопротезування великих суглобів нижньої кінцівки.

Вперше науково обґрунтовано тактику обрання анестезіологічного забезпечення операцій ЕККС у хворих на цукровий діабет.

Внаслідок проведеного дослідження була розроблена і впроваджена оптимізована методика анестезіологічного забезпечення операцій ЕККС у хворих на ЦД, яка включає застосування нейроаксіальних блокад (спінальна анестезія з продовженою епідуральною анальгезією), післяопераційне знеболення без опіоїдів із застосуванням парацетамолу, періопераційну інфузійну терапію розчинами кристалоїдів, своєчасну корекцію та профілактику порушень вуглеводного обміну.

4. Практичне значення одержаних результатів дослідження.

Розроблено та впроваджено в практику програму анестезіологічного забезпечення операцій ендопротезування кульшового і колінного суглобів у хворих на цукровий діабет.

5. Обізнаність здобувача з результатами наукових досліджень інших вчених за обраною тематикою. Здобувачем у процесі написання дисертації опрацьовано 187 актуальних літературних праць інших вчених, з яких 22 кирилицею та 165 латиницею. За обраною тематикою здобувач має високу обізнаність з результатами наукових досліджень вітчизняних і зарубіжних вчених.

6. Повнота викладення матеріалів дисертації в опублікованих наукових працях.

Основні результати дисертаційної роботи викладені у 10 публікаціях, зокрема 5 статей в наукових фахових журналах, відповідно до «Переліку наукових фахових видань України», 4 статті, що індексуються Scopus або Web of Science, 1 стаття – у науковому періодичному виданні іншої держави; 3 робіт в збірниках та матеріалах з'їздів, конгресів, симпозіумів та науково-практичних конференцій, з них 2 іноземні.

Праці, у яких опубліковані основні результати дисертації:

1. Галушко О. А., Зенкіна Л. М. Роль дексмететомідину у структурі анестезіологічного забезпечення операцій ендопротезування кульшового і

- колінного суглобів у хворих на цукровий діабет. *Сімейна медицина*. 2022. №1-2 (99-100): 48-53. <https://doi.org/10.30841/2307-5112.1-2.2022.260504>
- 2.Галушко О. А., Зенкіна Л. М. Комбінована спінально-епідуральна анестезія із седацією дексмететомідином при операціях ендопротезування кульшового й колінного суглобів. *Emergency Medicine (Ukraine)*. 2022. 18(7): 29-33. doi: 10.22141/2224-0586.18.7.2022.1528
- 3.Зенкіна Л. М., Галушко О. А. Больовий синдром у хворих на цукровий діабет після операцій ендопротезування кульшового та колінного суглобів. *Діабет. Ожиріння. Метаболічний синдром*, 2024, 1: 56-62. <https://doi.org/10.57105-2415-7252-2024-1-02>
- 4.Зенкіна Л.М., Галушко О.А., Інфузійна терапія при операціях ендопротезування колінного та кульшового суглобів у хворих на цукровий діабет. *INFUSION & CHEMOTHERAPY*, 2024, № 1: 18-23.
5. Зенкіна Л.М., Показники больового синдрому в післяопераційнперіод при ендопротезуванні кульшового та колінного суглобів у хворих на цукровий діабет. *Клінічна ендокринологія та ендокринна хірургія*, 2024, №1:11-17. <https://doi.org/10.30978/CEES-2024-1-11>

Праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

1. Зенкіна Л.М., Галушко О.А. Комбіноване анестезіологічне забезпечення операцій ендопротезування кульшового й колінного суглобів / Журнал Подільських конференцій, Том.7 VII Подільської всеукраїнської міждисциплінарної науково-практичної конференції з міжнародною участю: «Стан невідкладної допомоги, інтенсивної терапії, анестезіології в 2023 році». м.Вінниця 06-07 жовтня 2023 року / Шевчук Ю.Г., Гомон М.Л. - Вінниця: ФОП Рогальська І.О., 2023.- с.26-28.
2. Зенкіна Л.М., Осадча С. О. Application of ERAS protocols in endoprosthesis of knee and hip joints in patients with diabetes. Proceedings of the 4th International Scientific and Practical Conference «Diversity and Inclusion in Scientific Area» (March 26-28, 2024). Warsaw, Poland <https://archive.interconf.center/index.php/conference-proceeding/article/view/5756>
3. Зенкіна Л.М. Assessment of pain syndrome in patients with diabetes during endoprosthesis of hip and knee joints - IV Міжнародна науково-практична конференція: Science and society: modern trends in a changing world (18-20.03.2024 р.) м. Відень, Австрія <https://sci-conf.com.ua/iv-mizhnarodna->

9. Впровадження наукових досліджень у практику.

Отримані результати впроваджено в практику роботи відділення анестезіології ДНУ «Центр інноваційних медичних технологій НАН України», та відділення анестезіології та інтенсивної терапії КНП «Вишгородська центральна районна лікарня» ВМР Київської області.

Результати дисертаційної роботи впроваджені в навчальний процес на кафедрі сімейної медицини та амбулаторно-поліклінічної допомоги та кафедрі терапії, вік-асоційованих захворювань і діабетології Національного університету охорони здоров'я України імені П.Л.Шупика.

7. Апробація результатів дослідження.

Основні положення дисертації доповідались та обговорені на:

Закордонних науково-практичних конгресах, симпозіумах і конференціях: Proceedings of the 4th International Scientific and Practical Conference «Diversity and Inclusion in Scientific Area» (March 26-28, 2024). Warsaw, Poland; IV Міжнародна науково-практична конференція: Science and society: modern trends in a changing world (18-20.03.2024 р.) м. Відень, Австрія.

Науково-практичних конгресах, симпозіумах і конференціях з міжнародною участю: Наукова-практична конференція «Під маскою болю: від патогенезу до ефективного лікування больового синдрому» м. Київ 14-15 вересня 2022 року; 7 VII Подільської всеукраїнської міждисциплінарної науково-практичної конференції з міжнародною участю: «Стан невідкладної допомоги, інтенсивної терапії, анестезіології в 2023 році». м. Вінниця 06-07 жовтня 2023 року ; Регіональній науково-практичній конференції «Діагностичні та лікувальні аспекти в клініці внутрішньої медицини, засновані на вітчизняних та закордонних настановах», м. Черкаси, 28 лютого 2024 року.

Національних з'їздах, конгресах, симпозіумах:

Науково-практичних конференціях державного рівня:

8. Характеристика здобувача, його шлях у науці, ступінь наукової зрілості. Проведені дослідження й опубліковані наукові праці характеризують Зенкіну Ларису Миколаївну як кваліфікованого фахівця і дослідника. Здобувач має глибокі фахові знання, педагогічний хист, здібний до наукових досліджень, вміє глибинно аналізувати, аналітично мислити та формувати висновки. Методично проводив наукові дослідження за темою дисертації, приймав активну

участь у проведенні науково - практичних конференцій в Україні та за кордоном. За період навчання у закладах вищої освіти та роботи у лікувальних установах зарекомендував себе як сумлінного здобувач та науковця, висококваліфікованого та відповідального лікаря-анестезіолога. Зенкіна Л.М. за період роботи в практичній медицині проявила себе як висококваліфікований лікар-анестезіолог, який володіє класичними і новітніми методиками надання медичної допомоги в анестезіології та інтенсивній терапії.

Зенкіна Л.М. є сформованим, кваліфікованим науковцем з глибоким теоретичним та практичним рівнем підготовки, високою ерудицією та досвідом, що дозволяє вважати його фахівцем із спеціальності 222 «Медицина».

Висновок

Враховуючи актуальність теми дослідження, наукову новизну і практичне значення одержаних результатів, впровадження їх у практику, достатню повноту викладення матеріалів дисертації в опублікованих наукових працях, відповідність роботи вимогам пп. 6, 7, 8 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановами Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. № 44 та Наказу МОН України від 19.08.2017 р. № 40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації», рекомендувати дисертацію Зенкіної Лариси Миколаївни на тему: «Оптимізація анестезіологічного забезпечення при ендопротезуванні кульшового і колінного суглобів у пацієнтів з цукровим діабетом » до розгляду у разовій спеціалізованій вченій раді на здобуття наукового ступеня доктора філософії із спеціальності 222 «Медицина».

Головуючий на засіданні

фахового семінару,

д.мед.н.. професор,

завідувач кафедри анестезіології

та інтенсивної терапії

Олег ЛОСКУТОВ